

Efter retsplejelovens § 331 vil der, når særlige omstændigheder taler derfor, kunne meddeles fri proces, selv om betingelserne i § 330 ikke er opfyldt. Efter justitsministeriets opfattelse bør der i lighed hermed i princippet kunne beskikkes advokat for en part, uden at disse betingelser er opfyldt. Advokatbeskikkelse forudsættes imidlertid som følge af rettens vejledningspligt under sagen, jfr. lovforslagets § 402, kun at komme på tale i et relativt beskedent antal sager. Selv om der ikke stilles krav om opfyldelse af den økonomiske betingelse i § 330, stk. 1, nr. 2, ved afgørelsen af, om der bør beskikkes advokat for en part, bør retten tage hensyn til den pågældendes økonomiske forhold ved afgørelsen af det nævnte spørgsmål.

Bestemmelsen i *stk. 1* træder bl. a. i stedet for den gældende regel i § 335 a, der foreslås ophævet, jfr. lovforslagets nr. 2. Som det fremgår af det ovenfor anførte, vil retten, i modsætning til hvad der gælder efter § 335 a, kunne beskikke en advokat for forbrugeren i de pågældende sager, uanset om han opfylder den økonomiske betingelse i § 330, stk. 1, nr. 2. Beskikkelse af advokat sker imidlertid også i disse sager, kun hvis retten finder særlig anledning dertil. Retten bør dog beskikke advokat for forbrugeren i disse sager, hvis sagen behandles uden for forbrugers hjemting, således at forbrugeren i lighed med ordningen efter § 335 a i disse tilfælde ikke behøver at give personligt møde under sagen.

Bestemmelsen i *stk. 2* er ny i forhold til retsplejerådets udkast. Om baggrunden for forslaget henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 5. Taber modparten sagen, og opfylder han ikke den økonomiske betingelse i § 330, stk. 1, nr. 2, skal retten efter den foreslåede regel normalt pålægge ham at godtgøre statskassen udgiften til advokatbeskikkelse for den anden part. Retten kan fritage den pågældende for at godtgøre udgifterne, hvis der findes særlig anledning dertil. Fritagelse for godtgørelseskravet vil kunne komme på tale i de tilfælde, hvor retten efter den gældende ordning undlader at pålægge den tabende part at erstatte modpartens udgifter i forbindelse med retssagen, jfr. den almindelige sagsomkostningsregel i § 312, stk. 1.

Bestemmelsen i *stk. 2* finder også anvendelse, hvis det ikke ved dommens afsigelse foreligger oplyst for retten, hvorvidt parten opfylder betingelsen i § 330, stk. 1, nr. 2. Oplyses det efter, at dommen er afsagt, at den pågældende part opfyldte betingelsen i § 330, stk. 1, nr. 2, vil retten kunne fratage kravet om godtgørelse af statskassens udgifter ved en tilførsel til retsbogen.

Taber modparten sagen, og opfylder han betingelsen i § 330, stk. 1, nr. 2, vil han ikke kunne pålægges at godtgøre statskassen udgifter til advokatbeskikkelse for den anden part. Retten vil heller ikke kunne kræve udgiften refunderet fra den part, der har fået beskikket en advokat, selv om han taber sagen.

Bestemmelsen i *stk. 3* svarer til betækningsudkastets § 7, stk. 2.

Til § 405

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer bortset fra en ændring af redaktionel karakter til bestemmelsen i § 8, stk. 1, i retsplejerådets udkast. Spørgsmålet om, hvorvidt det offentlige endeligt skal afholde udgifterne til oplysning af sagerne, afgøres efter de foreslåede bestemmelser i *stk. 2* og *3*, der i visse tilfælde giver retten mulighed for at pålægge den tabende part at refundere de pågældende udgifter. Efter retsplejelovens § 341 vil retten kunne afskære en bevisførelse, der skønnes at være uden betydning for sagen. Parterne vil således ikke kunne opnå, at statskassen skal afholde udgifter til sagsoplysnings-skrift, som retten skønner er unødvendige for afgørelse af sagen.

Efter bestemmelsen i *stk. 2*, der er ny i forhold til betækningsudkastet, skal retten som hovedregel pålægge den part, som taber sagen, og som ikke opfylder den økonomiske betingelse i § 330, stk. 1, nr. 2, at godtgøre statskassen udgifterne til sagsoplysnings-skrift. I lighed med hvad der gælder med hensyn til statskassens udgifter til advokatbeskikkelse efter lovforslagets § 404, stk. 2, vil retten kunne fritage den pågældende part for at refundere sagsoplysningsudgifterne, hvis der findes særlig anledning dertil.

Bestemmelsen i *stk. 3* bygger på betækningsudkastets § 8, stk. 2. Bestemmelsen finder i modsætning til retsplejerådets udkast alene anvendelse i de tilfælde, hvor den pågældende part opfylder betingelsen i § 330, stk. 1, nr. 2. Dette skyldes, at retten efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* som hovedregel skal pålægge en tabende part, som ikke opfylder betingelsen i § 330, stk. 1, nr. 2, at godtgøre statskassen udgifterne til sagsoplysnings-skrift. Bortset herfra svarer bestemmelsen i realiteten til retsplejerådets udkast.

Stk. 4 svarer til bestemmelsen i § 8, stk. 3, i betækningsudkastet. Som en konsekvens af den i forhold til retsplejerådets udkast nye regel i *stk. 2* åbner den foreslåede bestemmelse dog også mulighed for, at retten kan kræve sikkerhedsstillelse for